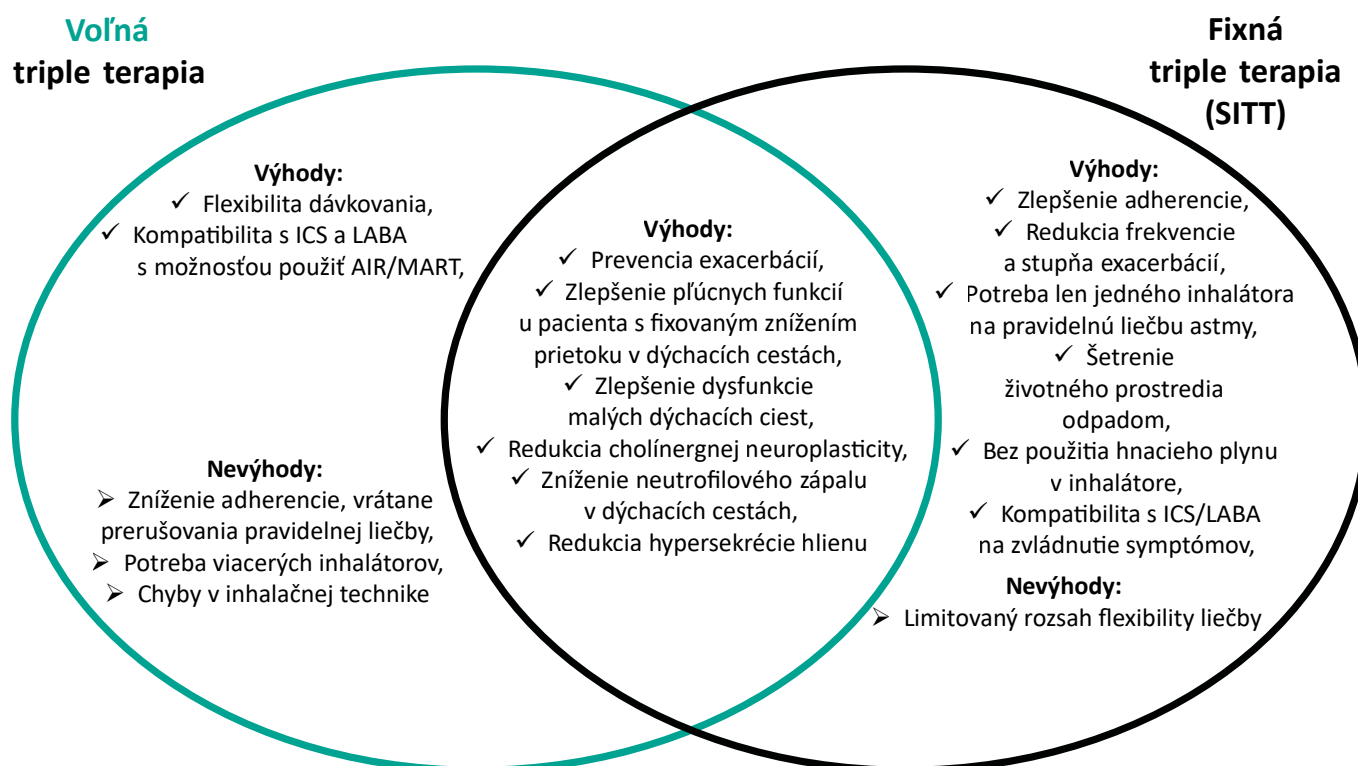

Tab. 2. Symptómy nedostatočne kontrolovanej bronchiálnej astmy a ich frekvencia, pričom stačí prítomný jeden z nich na splnenie kritéria vysoko pravdepodobne nedostatočne kontrolovanej astmy (upravené podľa Chapmana et al. (34))

Charakteristika nedostatočne kontrolovanej bronchiálnej astmy	Frekvencia alebo hodnoty
Denné symptómy	≥ 2 denne za týždeň
Nočné symptómy	≥ 1 nočná za týždeň
Fyzická aktivita	Limitovaná
Exacerbácie	Ťažké alebo frekventované, s narušením kvality života (užívanie OCS, návšteva centrálneho príjmu, hospitalizácie)
Práceschopnosť	Každá pre diagnózy bronchiálnej astmy
Potreba užitia uvoľňovača (SABA alebo ICS-formoterol)	> 2 dávky za týždeň
FEV1 alebo PEF	< 90 % osobnej najlepšej hodnoty
Diurnálne rozdiely PEF	≥ 10 – 15 % (vypočítanie: najvyššia osobná hodnota PEF mínus najnižšia osobná PEF najvyššia osobná hodnota × 100 =), počas rána a noci, určená z hodnôt za obdobie > 2 týždne
Eozinofily v spúte	≥ 2 – 3 %

Skratky: SABA – krátkodobo pôsobiaci uvoľňovač bronchodilatátor (short-acting beta-adrenergic agonist); ICS – inhalačný kortikosteroid; OCS – orálny kortikosteroid; FEV1 – objem úsilného výdychu za prvú sekundu (forced expiratory flow in one second); PEF – vrcholový expiračný prietok (peak expiratory flow)

Obr. 1. Výhody a nevýhody voľnej (minimálne dva použité inhalátory) a fixnej (použitie len jedného inhalátora, SITT) inhalačnej triple terapie astmy u pacientov s nedostatočnou kontrolou astmy (34)

Skratky: LABA – dlhodobo pôsobiaci uvoľňovač, bronchodilatátor (long-acting beta-adrenergic agonist); ICS – inhalačný kortikosteroid; AIR – „protizápalový uvoľňovač“ (Anti-inflammatory Reliever); MART – „hlavná pravidelná a (navyše aj záchranná) uvoľňovacia liečba“ (Maintenance And Reliever Therapy)

čiže 54 mcg dodanej dávky) (37). MART režim účinkuje ako pri eozinofilovej, tak aj pri non-eozinofilovej astme (3).

Rovnako urgentnú inhaláciu nízko dávkovaným ICS-formoterolom (čiže „kombinovaným záchranným inhalátorom“) s protizápalovým a uvoľňovacím (bronchodilatačným) účinkom vie popri inej inhalačnej antiastmatickej liečbe (kombinácii ICS, LABA, LAMA) astmatik použiť v prípade zhoršenia symptomatiky astmy, prípadne pred námahou alebo expozíciou alergénu, spúšťaču astmatických ťažkostí. Túto kombináciu ICS-formoterol nazývame AIR (Anti-Inflammatory Reliever) a podobne redukuje riziko exacerbácie (3). Režimy AIR aj MART redujú

riziko exacerbácií (obsahujú ICS) v porovnaní s použitím SABA (len s bronchodilatačným účinkom), pričom už GINA 2023 začala uprednostňovať AIR a MART pred užívaním SABA popri pravidelnej inhalačnej antiastmatickej liečbe dospelých aj detí ≥ 6 rokov (38). Aplikáciou LABA (formoterol) v AIR/MART režimoch sa dosiahne dlhšie trvajúci bronchodilatačný účinok v porovnaní s podaním SABA (3, 38).

Aj GINA 2024 dáva do popredia personalizovaný manažment liečby astmy podobne ako podľa GINA 2023 (3, 38). Pridať LAMA k FDC ICS/LABA ako triple terapiu (ITT) alebo indikovať priamo fixnú trojkombináciu LABA/LAMA/ICS (single inhaler triple therapy, SITT) už aktuálne odporúča GINA